

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

תוכן

- א. לא צריך לאהדורי עליה כולי האי ודלמא איצטריך ליה זוזי ... הרי יצא לו שם גניבה בעי 2
- ב. גנב ומכר ואח"כ הוכר הגנב ... לפני יאוש הדין עם השני ... לאחר יאוש הדין עם הראשון.....2
- ג. אמר לו מכור לי מעיה של פרה והיו בהן מתנות נותנן לכהן ואינו מנכה לו מן הדמים לקח הימנו במשקל נותנו לכהן ומנכה לו מן הדמים ... ששקל לעצמו ... שקל לו הטבת ... אף דין עם הטבת.....3
- ד. יאוש ואח"כ שינוי רשות קני שינוי רשות ואח"כ יאוש לא קני ומ"ס לא שנא.....4
- ה. הדין עם השני דינא דלוקח דלישקול מבעל הבית ועשו בו תקנת השוק ... אם גנב מפורסם הוא לא עשו בו תקנת השוק.....5
- א. והלכתא בכולהו עשו בו תקנת השוק לבר מגנב ופרע בחובו גנב ופרע בהיקיפו ... הלכתא כרב כהן.....6
- ב. ליזיל מריה דספרא ויהיב ליה לבר מחוזאה מאה ועשרין זוזי ושקיל ספריה וליזיל מרי דספרא ולישקול ארבעין מפפונאה ותמנן מנרשאה.....7
- ג. זה בא בחביתו של יין וזה בא בכדו של דבש נסדקה חבית של דבש ושפך זה את יינו והציל את הדבש לתוכו.....8
- ד. ואם אמר אציל את שלך ואתה נותן לי דמי שלי חייב ליתן לו ... שטף נחל חמורו ... ואם אמר לו אני אציל את שלך ואתה נותן לי את שלי חייב ליתן לו.....9
- ה. הרי שהיה טעון כדי יין וכדי שמן וראה שהן משתברות לא יאמר הרי זה תרומה ומעשר על פירות שיש לי בתוך ביתי ואם אמר לא אמר כלום.....10
- ו. כשעקל בית הבד כרוך עליה ... מי שבא בדרך ומעות בידו ואנס כנגדו לא יאמר הרי פירות שיש לי בתוך ביתי מחוללים על מעות הללו ואם אמר דבריו קיימין ... בשיכול להציל על ידי הרחק.....11
- ז. מים שנתגלו הרי זה לא ישפכם ברשות הרבים ... ולא ישקה מהם את בהמתו ולא בהמת חבירו ... מסננת יש בה משום גילוי.....12
- ח. תורמין מן הטמא על הטמא ומן הטמא על הטמא ומן הטמא על הטמא אבל לא מן הטמא על הטמא.....13
- ט. ובשמן לא יעשה בן מפני הפסד כהן ... דראוי להדליק יין נמי ראוי לזילוף ... בחדש והא ראוי לישנו אתי ביה לידי תקלה.....14

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

י. שמן נמי אתי ביה לידי תקלה דמנח בכלי מאוס.....14

דף קטו.

א. לא צריך לאהדורי עליה כולֵי האי ודלמא איצטריך ליה

זוזי ... הרי יצא לו שם גניבה בעי

כבר התבאר לעיל דף קיד: שבעל הבית¹ שאינו עשוי למכור את כליו ויצא לו שם גניבה בעיר ואמרו שנגנבו כליו וספריו, והכיר כליו וספריו ביד אחרים, או שהיה עשוי למכור והיו כליו אלו שהכיר מכלים העשויים להשאיל ולהשכיר, אם באו עדים שאלו הם כליו של זה הואיל ויצא לו שם גניבה בעיר, וגם הוא אינו עשוי למכור כליו מאמינים לו שאלו הם שנגנבו ממנו, ולא חיישינן שמא מכרם לאחרים ואותם האחרים מכרם לזה הלוקח. כמו שיתבאר להלן דף קטו.

וכן אפילו אם הוא עשוי למכור כליו, הואיל ודרך אלו הכלים להשאיל ולהשכיר והיה יכול לטעון ללוקח זה השאלתים או השכרתים לך והוא אינו טוען כן אלא נגנבו ממנו, וגם כבר יצא לו שם גניבה בעיר², מאמינים לו גם כן שאלו הם שנגנבו ממנו, ולא אמרינן שמא מכרם לאחרים ואותם האחרים מכרום ללוקח וגם הוא עדיין לא נתייאש כגון שהיה מרדף אחריהם תמיד, לפיכך צריך הלוקח להחזירם לו. מ"מ עשו בו תקנת השוק שישבע זה הלוקח שהם בידו בנקיטת חפץ בכמה לקח אותם ויטול מבעל הבית ויחזיר לו כליו.

ב. גנב ומכר ואח"כ הוזכר הגנב ... לפני יאוש הדין עם השני

... לאחר יאוש הדין עם הראשון

¹ שו"ע ונו"כ שנו א

² שהאי יצא לו שם גניבה בעיר, היינו דוקא שהוא צועק כלי (של) פלוני שסימנו כך וכך אבדתי, ואח"כ רואה כלי כזה ביד בעה"ב אחר, וז"ש והכיר כליו כו', שהכל רואין שיש לכלי זה אותן סימנים שצעק עליו שנגנב מידו. סמ"ע א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

הקונה חפץ גנוב³ או גזול לפני יאוש בעלים, אם הוא גנב שאינו מפורסם ולא ידע הלוקח שהוא גנוב, אף על פי שצריך להחזיר החפץ לבעלים, צריך הבעלים להחזיר לו מה ששילם לגנב, והוא מפני תקנת השוק⁴, ואפילו הוכר הגנב אח"כ אין הלוקח חייב לעמוד בדין עם הגנב⁵.

ג. אמר לו מכור לי מעיה של פרה והיו בהן מתנות נותנן לכהן ואינו מנכה לו מן הדמים לקח הימנו במשקל נותנו לכהן ומנכה לו מן הדמים ... ששקל לעצמו ... שקל לו הטבח ... אף דין עם הטבח

ישראל שאמר לטבח⁶ מכור לי בני מעיה של פרה זו, וה"ה ראשה או ידה, והיו בה מתנות כגון הקיבה שהיא ממתנות כהונה, נותנן הלוקח לכהן דהיינו לאיזה כהן שירצה המוכר שטובת הנאה לבעלים⁷, ואינו מנכה למוכר מן הדמים, שהמוכר יכול לומר לו לא מכרתי לך את המתנות שאין אדם מוכר את המצוה.

ודוקא במכר לו הבני מעיים ביחד עם המתנות, אבל⁸ אם מכר לו המתנות לבדן בודאי נתכוין לגזולן, וקנאן הלוקח, ואין חייב ליתן וי"א שגם המוכר פטור וי"א שהמוכר חייב מפני שמרויח .

לקחם ממנו במשקל, כלומר שהלוקח⁹ שקל לעצמו שלא מדעת בעה"ב נמצא הוא הגזולן וצריך להחזירם להכהן שזר החוטף מתנ"כ צריך להחזירם להכהן

³ שו"ע ונו"כ שנו ב

⁴ שאם לא יחזירו ללוקח מה ששילם לגנב, נמצא שלא יקנה אדם מחבירו מחשש שמא גנוב הוא ויוציאו ממנו בלא דמים, וכתב בשו"ע סימן שסט סעיף א שדיני תקנת השוק נאמרו גם בגזולן, ועי' בית שמואל באהע"ז סימן כח בדין קידשה בגזול אם שייך תקד"ש וצריכה להחזיר הדמים, א"כ כמה מתקדשת

⁵ שו"ע שם ובסמ"ע שם סק"ד, וכ"ש כשלא נמצא הגנב, ופשוט דאיירי שהוברר שזהו החפץ הגנוב וכן יש בירור כמה שילם לגנב.

⁶ רמב"ם הלכות ביכורים פרק ט הלכה טו ושו"ע ונו"כ יו"ד סא לב

⁷ ד"ת ס"ק קפ"ח

⁸ ד"ת ס"ק קפ"ז

⁹ תו"א יו"ד סי' ז' סק"ה וכ"כ הפר"ח ועי' פמ"ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

שלא קנאם, נותנם לכהן ומנכה לטבח מן הדמים, ואינו משלם לו עבור המתנות. וכן אם שילם¹⁰ יחזיר דמי המתנות שהרי שילם לו לפי המשקל וכיון שלא קנה המתנות וצריך להחזירם נמצא שנתן לו דמים יתרים כמשקל המתנות וצריך המוכר להחזירם לו¹¹.

ואם הלוקח איננו כאן¹², צריך המוכר ליתן הדמים לכהן, אם הלוקח כבר שילם לו, שהרי המוכר הרויח ולא נתכוין לגזול.

ד. יאוש ואח"כ שינוי רשות קני שינוי רשות ואח"כ יאוש לא קני ומ"ס לא שנא

יאוש עם שנוי רשות קונה, אלא שיש אומרים¹³ שגם אם היאוש בא לאחר שנוי רשות קונה, ויש אומרים¹⁴ שדוקא כשנתייאש ואח"כ בא שנוי רשות

¹⁰ רדב"ז שם

¹¹ ואפשר דאפי' אבלן הלוקח מנכה לו מן הדמים דממון כהן קאכיל. חזו"א שם ועי' בר"י מנרבונה שב' ג"כ כן רק שב' ממעם דמשתרשי לוי:

¹² עיי' חזו"א שם וז"ש בב"ק קט"ו א' אף עם הטבח וכ"פ הרא"ש בפ' הורוע סי' ח' והר"י מנרבונה ורי"ז והטור וכ"כ המאירי (ע"ש שהילק בין מוכר המתנות בפרט ובין מוכר הכל) וכ"פ הש"ך סקל"א ויש"ש.

¹³ שו"ע ונו"כ שנג נ שסא ד שסב ג והוא דעת הרמב"ם, והאחרונים האריכו בביאור שיטת הרמב"ם ואין כאן מקומו. ובנה"מ סימן שנג סק"ד כתב דאף להרמב"ם אם ידע הלוקח שהוא גנוב לא מהני, משום שמתחייב בהשבה ונעשה שומר של הבעלים, והוי כיאוש ברשותו, ובמנח"פ כתב שמדברי הש"ך בסימן שנו סק"ז וכן בסימן שסט לא משמע כן, ומ"מ מודה שאם נתכוין בפירוש להחזיר לבעלים נעשה שומר ואין היאוש מועיל, עיין שם, ועיי' נחל יצחק סימן עה.

¹⁴ רמ"א שם, ונראה שכן הסכמת רוב הפוסקים (ומה שמוכח לכאורה מדברי הש"ך סק"ד דתליא בדין יאוש שלא מדעת, עיי' הידושי רעק"א שתמה עליו). ובמנח"פ סימן שנג האריך לדרון בסברת הרמב"ן בדין נטל אבידה לפני יאוש ע"מ לגזול דקני ליה ביאוש, אף על פי שבאיסורא אתי לידיה שעובר משום לא תגזול, וע"כ צ"ל דהך דבאיסורא אתי לידיה אינו תלוי בלאו דלא תגזול, משום דסוף סוף לא גזלו מיד בעלים, וא"כ גם ביאוש שלאחר ש"ר יועיל, ובקצה"ח סימן קסג כתב בדעת הרמב"ן דלא מיקרי באיסורא אתי לידיה שעצם ההגבהה היא בהיתר אלא מחשבתו היא לגזול (עיי' במנח"פ שהאריך בענין מעשיו ומחשבתו מסוגיא דמנחות דף סד בדין פרס מצודה להעלות דגים והעלה דגים ותינוק), והמנח"פ הסביר סברת הרמב"ן דמעשה איסור אינו מועיל משום כל מילתא וכו', עיין שם. ובעצם סברת הרמב"ן שבנטל ע"מ לגזול פטור אף מהחזרת דמים, האריכו האחרונים, ועיי' מ"ש בדיני אבידה פרק א סעיף ה. ולכאורה נראה שפקדון לא מיקרי ש"ר, אלא שבפרישה באהע"ז סימן כח נראה שמסתפק בשבא ליד השני בתורת פקדון קודם יאוש, ולאחר יאוש מבר לו אם מיקרי ש"ר (עיי' פרק ג הערה נג), ובנה"מ סימן שנג סק"ד כתב בפשיטות דלא מיקרי ש"ר, עיין שם. ובחידושי רעק"א כתב בשם היש"ש פ' מרובה סימן ז דפקדון מיקרי שנוי רשות, ולכן אם הפקיד הגנב החפץ קודם יאוש ולאחר יאוש הקנהו לנפקד הוי ש"ר ואח"כ יאוש (לענ"ד לא כ"כ היש"ש אלא לגבי קידושי אשה שמקודשת מספק לדעת הסוברים דיאוש לחודיה קונה מדרבנן, עיין שם היטב (שוב ראיתי שהמגניני שלמה הבינו בדעת הרש"ל דפקדון מיקרי ש"ר), ומ"מ מסתבר שלאחר שחזר החפץ לרשות הגנב בטל הש"ר, וכמ"ש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

קונה, אבל שנוי רשות קודם יאוש הרי כבר נתחייב הקונה בהשבת החפץ ואינו נפטר ביאוש שלאחר מכאן.

ה. הדין עם השני דינא דלוקח דלישקול מבעל הבית ועשו בו תקנת השוק... אם גנב מפורסם הוא לא עשו בו תקנת

השוק

קנה¹⁵ מנגב מפורסם¹⁶ אבל לא ידע שהחפץ גנוב, יש אומרים שאין בו תקנת השוק, שלא היה לו לקנות ממנו שום דבר, שמסתמא גנוב הוא, אלא מחזיר החפץ ואין הבעלים מחזיר לו כלום, והלוקח יעשה דין עם הגנב להוציא מעותיו, ויש אומרים¹⁷ שיש בו תקנת השוק.

הקונה לאחר יאוש¹⁸, כיון שנעשה בידו שנוי רשות הרי נקנה החפץ ללוקח, ומ"מ במקום שאין תקנת השוק¹⁹, יש אומרים²⁰ שחייב לתת לבעלים כל דמי החפץ, ואינו מנכה מה ששילם לגנב עבור החפץ.

במקום שיש תקנת השוק, י"א²¹ שבצרוף הקנין והתקנה נפטר הלוקח לגמרי ואינו נותן לבעלים כלום, וי"א²² שאין תקנת השוק מועילה אלא לפטור הלוקח ממה ששילם לגנב, אבל אם שילם פחות משוויו מחזיר המותר לבעלים.

להלן גבי שכירות, וצ"ע), אבל בשם מגיני שלמה בחידושי סוף קידושין כתב רעק"א שחולק על היש"ש וסובר דפקדון לא מיקרי ש"ר, ולכן מהנה כשיקנהו לאחר יאוש, ועי' אבן האזל פ"ה מה' אישות ובחידושים שבסוף ספר דברי משפט סימן שנ"ג.

¹⁵ שו"ע ונו"כ שם

¹⁶ כתב הש"ך שם סק"ה דהיינו שהוא מפורסם בגניבה, אבל במה שהוא מפורסם כרשע לדברים אחרים אין דינו כגנב מפורסם.

¹⁷ רמ"א שם והכריע הש"ך כדעת המחבר, וכן פסק בערוה"ש, ובשו"ת מהרי"ט חו"מ סימן יב כתב שהוא ספיקא דדינא. והב"ח כתב דדוקא בגנב נחלקו, אבל בגזלן מפורסם כו"ע מודים שאין בו תקנה"ש.

¹⁸ עי' לעיל קיד: בדברי הרמב"ם שבין קנה לאחר יאוש ובין קנה ואח"כ נתייאש, נקנה גוף הגניבה, ושם כבר נתבאר שיש חולקים שאין שינוי רשות מועיל אלא לאחר יאוש, ולכן הגיה הרמ"א כאן והביא דעת החולקים וסיים שכן ג"ל להורות.

¹⁹ כגון כגנב מפורסם, ולדעת הרמ"א כשידע שהחפץ גנוב, וכמו שנתבאר לעיל.

²⁰ שו"ע ונו"כ שנ"ג ושנו"ג

²¹ שיטת הבי"ב בדעת הרמב"ם כפי הבנת הבי"ח והפרישה, וכבר כתבתי לעיל שהגר"א הסכים לדיעה זו.

²² רמ"א שם (ולשיטתו) (כפי הבנת הסמ"ע) גם הבי"ב סובר כן, וכן הבינו הבי"ח והפרישה בגירסת הטור בדברי הרמב"ם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

ויש חולקים²³ בעיקר חיוב החזרת דמים במקום שיש יאוש ושנוי רשות²⁴, וסוברים שאפילו באופן שאין תקנת השוק פטור הלוקח גם מהחזרת דמים כלל.

במקום שיש דינא²⁵ דמלכותא שצריך הלוקח להחזיר החפץ הגנוב אפילו לאחר יאוש וש"ר²⁶, צריך לעשות כן, ויש אומרים²⁷ שכן המנהג עתה.

א. והלכתא בנולתו עשו בו תקנת השוק לבר מגנב ופרע

בחובו גנב ופרע בהיקיפו ... הלכתא כרב כהן

במקום שיש תקנת השוק²⁸, אף על פי שקנה ביוקר, אינו חייב להחזיר החפץ עד שישלם לו הבעלים כל מה שנתן לגנב, כשרוצה הבעלים, אבל אינו חייב הבעלים ליקחנו ולשלם ביוקר²⁹, וכן אם קנה בזול אין הבעלים מחזיר לו אלא מה ששילם לגנב³⁰.

²³ רמ"א שם ג

²⁴ אפילו שזה יותר ממה ששילם לגנב אינו נותן לבעלים (והשי"ך סימן שנ"ג סק"ו דחה דברי הרמ"א), ולשיטה זו לא רק בלוקח מגנב הדין כן, אלא גם במקבל מתנה מגנב, ונראה שבקנה לאחר יאוש ושינוי מעשה או שינוי שם, לכו"ע אין הלוקח חייב להחזיר הדמים, ולא נחלקו אלא בשעל ידו נעשה הקנין והוא כבאיסורא אתא לידיה, וכמ"ש השי"ך, יש מקום לומר שמכיון שכל זמן שהיה ביד הגנב היה חייב להחזיר גוף החפץ, לכן גם בשנוי רשות, נהי שמועיל לפטור מהחזרת החפץ עצמו, מ"מ מיד כשבא החפץ לרשותו חל באותו רגע חובת החזרת הדמים גם על הגנב, וגם על מי שגרם לשינוי הרשות, אבל כשקנה החפץ עצמו ביד הגנב, וחל עליו חיוב החזרת הדמים, מהיכי תיתי יעבור חיוב זה על הלוקח. והאחרונים האריכו בביאור שיטות הראשונים בהלכה זו, ואכ"מ.

²⁵ רמ"א שם ז

²⁶ ועי' שי"ך סק"י מ"ש בענין דינא דמלכותא נגד דין תורה, ועי' שו"ת מהרי"ט חו"מ סימן יב, מדבריו משמע שמכח מנהג המדינה חייב להחזיר, וכן משמע מדבריו בסימן שסח סעיף א, אמנם מדברי הקצה"ח סק"ה שצ"ח לדבריו בסימן רנ"ט, משמע שהמנהג הוא רק משום לפני משורת הדין, ומכח זה יש תוקף לדינא דמלכותא, ולפי"ז אינו חייב להחזיר אלא מדין לפני משורת הדין, ויש נ"מ כשהלוקח הוא עני שאין כופין על לפני משורת הדין, ועי' אבן האזל פ"ה מה' נזקי ממון ה"ה, ובשו"ע הרב ה' גזילה סעיף יא כתב שאם ידע שהחפץ גנוב או גזול הרי עשה איסור בלקיחתו, כיון שהוא אסור בהנאה אסור לקנותו, ולפיכך אם בא לצאת ידי שמים ולהפקיע ממנו איסור זה, יחזירנו לבעליו וכו' (ובמ"מ צ"ח לדברי הטור סימן שסח בשם רב שרירא גאון, עיין שם), וסיים שבמדינות אלו המנהג להחזיר מן הדין כל גזילה וגניבה אפילו לאחר יאוש ושינוי רשות, אלא שאם נתן דמים מחזירים לו דמיו, ואין לשנות, ואם אינו מכיר הבעלים יכריז ויודיע כדרך שנתבאר במציאה, ע"כ (ועי' דיני אבידה פרק א הערה סג).

²⁷ שו"ע ונו"כ שם ח

²⁸ במ"ש הנדה"מ סק"ד

²⁹ יש לעיין כשקנה בשווי ואח"כ נתייקר, ומסברא נראה דכיון שאינו קונה גוף החפץ אין לו ביוקר כלום, ואין הבעלים משלם אלא מה ששילם, אלא שיש לעיין כשיש לתלות בירידת ערך הכסף, וצ"ע. פתחי חושן חלק ה פרק ג הערה ל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

פרע הגנב חובו בחפץ גנוב³¹, אין בו תקנת השוק, אף על פי שהוסיף לו עתה על הלואתו, ואף על פי שנתן לו עתה הגניבה כמשכון³², והחוב ישאר על הגנב כמו עד עתה³³, אבל אם לוח ונתן החפץ הגנוב כמשכון³⁴, יש בו תקנת השוק³⁵, בין כשהמשכון שוה כנגד ההלואה ובין כששוה פחות או יותר³⁶, ואם היה הגנב עכו"ם ומשכנו אצל ישראל להלואה ברבית, נותן לו רק הקרן³⁷.

ב. לייזיל מריה דספרא ויהיב ליה לבר מחוזאה מאה ועשרין זוזי ושקיל ספריה ולייזיל מרי דספרא ולישקול ארבעין מפפונאה ותמנן מנרשאה

קנה מן הגנב³⁸ ומכרו לאחר, אם יש תקנת השוק אצל לוקח ראשון, גם השני אינו מחזיר לבעלים בלא דמים³⁹, אבל אם אצל ראשון אין תקנת השוק, כגון

³¹ שו"ע ונו"כ שם ו ט

³² שגם בזה אומרים בשם שהאמינו עד עתה בלי משכון האמינו גם עתה, ולא משום משכון החפץ הלוהו, וכתב בשו"ע שם שאם פירש שמלוה לו המנה על חפץ זה כמשכון יש בו תקנה"ש, והיינו על המנה השניה אבל לא על הראשונה, ע"י גדו"ת שער מט חלק יג אות מ.

³³ ופירש הסמ"ע דכיון שהאמינו לגנב עד עתה יאמינו גם להבא, וכתב בפעמוני זהב שאם היה משכון על החוב ופדה בחפץ הגנוב יש בו תקנה"ש, עיין שם.

³⁴ כתב בערוה"ש שאם לקח מהגנב בהקפה אין הבעלים צריך לשלם לו, אלא נמלו בלא דמים והלוקח לא ישלם לגנב, אא"כ נתן לו משכון או שטר בערכאות, דהוי כמו ששילם לו. בדברי גאונים כלל קיא סימן ה כתב בשם הגרמ"מ בדין אשה שנתגרשה ונתן לה הבעל חפץ גזול בכתובתה, ומצדד לומר דהוי כפרע בחובו, אלא שנראה דכיון שאינו יכול לגרש בע"כ ותמורת החפץ ויתרה על זכותה וקיבלה גמ, הו"ל כמכר ויש בה תקנת השוק, עיין שם.

³⁵ שו"ע ונו"כ שם ז, וביאר הסמ"ע סק"ח שגם בזה שייך תקנת השוק כדי שלא ימנעו מלהלוות זה לזה. ובשו"ת מהרי"ל דיסקין פסקים אות רכו כתב שאם שכר פועל ונתן לו משכון גנוב, והוברר שנתאנה הפועל, אין בו תקנה"ש אלא כפי שוויו ולא כמה שהפסיד, עיין שם

³⁶ ומסיק הש"ך סק"ט שאם המשכון שוה פחות מדמי ההלואה אינו נותן לו אלא שוויו, אבל בכנה"ג כתב בשם הש"ג שאפילו כנגד המשכון אינו נותן לו, ומדברי הלבוש נראה שמחזיר לו כל ההלואה אם ירצה בחפץ, ומשמע שאם המשכון שוה פחות מדמי ההלואה אינו נותן לו אלא דמי ההלואה, וע"י ביאור הגר"א

³⁷ רמ"א שם, שלא עשו תקנת השוק ברבית.

³⁸ שו"ע ונו"כ שם י

³⁹ וכפי שהבין הסמ"ע ס"ק כב בדבריו, והוא דעת הרמב"ם, וכתב הש"ך ס"ק יב שכן דעת ר"יו והרש"ל, והכריע כן להלכה, והסביר הב"י דלא גרע מגנב שאינו מפורסם, ולכאורה משמע דאע"פ שידע השני שהראשון קנאו מגנב, אבל הלבוש כתב דדוקא כשאינו יודע שקנאו מגנב, וצ"ע דא"כ היינו אינו מפורסם. פתחי חושן שם לג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

שלקחו מגנב מפורסם⁴⁰, יש אומרים שמ"מ אצל שני יש תקנת השוק, ומחזיר הבעלים המעות ללוקח, והוא יגבה מלוקח ראשון, ויש אומרים שכל שאצל ראשון אין תקנת השוק, גם השני מחזיר החפץ בלי דמים, אלא חוזר על לוקח ראשון⁴¹.

קנה הראשון⁴² מן הגנב במאה, ומכרו לשני בק"כ, נוטל השני מן הבעלים מה ששילם, והראשון יטול מן הגנב מה ששילם לו, והיינו כשהראשון שילם לשני נוטל מהגנב מאה, ואם הבעלים שילם לשני והוכר הגנב חוזר הבעלים ונוטל מהראשון כ' ומהגנב מאה. וכן אם מכר שני לשלישי נוטל האחרון מן הבעלים מה ששילם והראשונים מה ששילמו.

ג. זה בא בחביתו של יין וזה בא בכדו של דבש נסדקה חבית של דבש ושפך זה את יינו והציל את הדבש לתוכו

כבר התבאר לעיל דף כז. ששנים⁴³ שפגעו זה בזה, זה יש בידו חבית של יין וזה יש בידו כד של דבש, ונסדק הכד של דבש⁴⁴, וקדם זה ושפך את יינו והציל את הדבש לתוך החבית שלו, אינו יכול לתבוע דמי יינו, ואין לו אלא שכרו הראוי לו⁴⁵.

אולם אינו חייב⁴⁶ להפסיד ממונו לקיים מצות השבת אבידה, ואפילו אינו הפסד ממש כי אם מניעת הריוח, אינו חייב מדינא.

⁴⁰ בדרישה כתב שיש נ"מ גם לשיטת הרמ"א (שגם בגנב מפורסם יש תקה"ש, כמ"ש לעיל), כגון שידע שהחפץ גנוב, וכדלעיל.

⁴¹ סמ"ע שם בשם המור, והסביר הסמ"ע שבכה"ג לא עשו תקה"ש, ובפרישה משמע דהיינו דוקא כשהוכר הגנב, אבל מדבריו בסמ"ע לכאורה לא משמע כן, שכתב ובפרט כיון שהוכר הגנב וכו', דמשמע שגם בלא הוכר הדין כך, וצ"ע.

⁴² שו"ע ונו"כ שם

⁴³ שו"ע ונו"כ רסד ה

⁴⁴ דאין כאן הפסד גמור דיש תקוה להצילו, משו"ה לא אמרינן בו דכל הקודם זכה בו. סמ"ע טו

⁴⁵ שכיון שבעל הדבש שם, והיה לו להתנות עמו שעל מנת שישלם לו דמי יינו הוא שופכו ולהציל הדבש, ומדלא התנה יכול האחר לומר אם לא הצלתהו הייתי מוצא אחר בשכירות זה והיה מצילו, ומינה דאם לא היה בעל הדבש שם להתנות עמו, דצריך לשלם לו כל דמי יינו. סמ"ע שם טז

⁴⁶ שו"ע הרב סעיף לג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

דף קטו:

ד. ואם אמר אציל את שלך ואתה נותן לי דמי שלי חייב ליתן לו ... שטף נחל חמורו ... ואם אמר לו אני אציל את שלך ואתה נותן לי את שלי חייב ליתן לו

וכן אם⁴⁷ שטף נהר חמורו וחמורו חבירו, שלו שוה מנה ושל חבירו מאתיים, הניח שלו והציל של חבירו, אין לו אלא שכר הראוי לו.

אם בעל⁴⁸ האבירה או בית דין הבטיחו לו לפצותו על הפסדו, נתחייב מדינא בהשבה, ויש אומרים⁴⁹ שמכל מקום אינו חייב להפסיד הפיץ שלו.

לפיכך אם היה בעל הדבש⁵⁰ או בעל החמור שם והתנה עמו, או עם בית דין שישלם לו הפסדו ששופך את היין, או שמפסיד חמורו, חייב לשלם לו כל מה שהתנה עמו, ואפילו לא היה לו הפסד לבסוף, שניצולה אבירתו⁵¹ ממקום אחר⁵². התנה עמו שישלם לו יותר מהפסדו, או יותר משכרו הראוי, נחלקו הפוסקים אם חייב לשלם לו.

⁴⁷ שו"ע ונו"כ שם ג

⁴⁸ שו"ע ונו"כ שם ושם ה, ובשו"ע הרב סעיף לג משמע שה"ה אם יודע בבירור שחבירו ישלם לו מעצמו חייב. ⁴⁹ רמ"א שם בשם יש חולקים, וכתב הסמ"ע במעמם שיכול לומר ניהא לי ביין שלי, וכתב באולם המשפט בסימן רעד שבדבר העומד לסחורה, דלא שייך רוצה בקב שלו, לכו"ע חייב.

⁵⁰ שו"ע ונו"כ שם

⁵¹ שו"ע ונו"כ שם ג, והיינו כגון שעלה חמורו מאליו, וביאר הסמ"ע שמשעה שירד להציל והניח חמורו ליאבד זכה במה שהתנו ביניהם, ולכאורה נראה דהיינו שהתנה עמו על דמי חמורו, או שהתנו ביניהם על סכום מסוים, אבל אם התנה עמו שישלם לו הפסדו ועלה חמורו מאליו הרי לא הפסיד כלום, מיהו אפשר שנחשב כאילו הפסיד וחזר וזכה, וכמ"ש משמיא רחימו עליה, וזכות זו אינו מכסה ההפסד, והרי זה כאילו זכה ממקום אחר. וסיים הרמ"א שמ"מ חמורו של המציל הוא הפקר כיון שנתתיאש ממנו.

⁵² וכתב החזו"א ב"ק סימן יח סק"ג שלא אמרו שנותן לו דמי חמורו אף על פי שעלה מאליו אלא כשנתתיאש ממנו המציל או שהניח חמורו במצב שלא היה יכול להציל כלל, שנעשה הפקר מאליו, ואז אמרינן משמיא רחימו עליה וזכה מן ההפקר, אבל כשלא נתתיאש והיה יכול להציל ע"י הדחק וחזר המציל והעלה את שלו, הרי לא היה לו הפסד ממון, ואין לו אלא שכרו הראוי, ואפילו עלה מאליו כיון שלא יצא מרשותו וחמורו בידו לא שייך לשלם לו הפסדו, וסיים החזו"א שאם נאמר כסברת הנה"מ שכשפקע היאוש חוזר וזכה מאליו, הרי זה כשהיה שלו מאז עד עתה ולא היה הניצול חייב לשלם לו שכרו, ע"כ.

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ג 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

לא היה בעל האבידה שם ולא בית דין, נוטל כל הפסדו כאילו התנה⁵³.

**ה. הרי שהיה טעון כדי יין וכדי שמן וראה שהן משתברות
לא יאמר הרי זה תרומה ומעשר על פירות שיש לי בתוך
ביתי ואם אמר לא אמר כלום**

אין תורמין תרומה⁵⁴ גדולה אלא מן המוקף⁵⁵, כלומר סמוך דהיינו שהתרומה תהא סמוכה להשיריים. ואפי' בתרומת ירק⁵⁶ צריך מן המוקף, ואפי' בזה"ז שנותנין משהו לתרומה צריך מוקף וא"צ שהוא יעמוד בצד הפירות אלא שיהא התרומה סמוך להשיריים ואפי' התורם נמצא במקום רחוק וקורא שם ויש חולקין

כיצד היו לו חמשים סאה בבית זה וחמשים סאה בבית אחר לא יפריש מאחד מהן שתי סאים על המאה, שנמצא מפריש ממקום זה על מקום אחר, ואם הפריש שלא מן המוקף תרומתו תרומה, והוא שיהיה המופרש שמור⁵⁷.

⁵³ רמ"א סימן רסד סוף סעיף ג עפ"י דברי המור, והיינו שמשלם לו דמי המורו, ועי' סמ"ע סימן רסה סק"ח שהסביר בטעם הדבר, דלא דמי לשכרו דקיי"ל שאם לא היה הבעלים שם אין לו אלא שכרו כפועל שמסתמא ניהא ליה למציל להציל את שלו אם לא שישלם לו עכ"פ דמי המורו, משא"כ כשהיה הבעלים שם ולא התנה עמו אין לו אלא שכרו כפועל בטל. ומשמע מדבריו שאם הפסד המורו הוא פחות משכרו הראוי משלם לו שכרו הראוי, דלא גרע מאילו לא היה לו הפסד כלל, ועוד נראה שאם דמי המורו של מציל שוה יותר מדמי האבידה אינו נותן לו יותר מדמי האבידה. ומשמע מדברי הרמ"א שגם בעלה המורו של מציל מאליו אמרינן דכהתנה דמי, ובערך ש"י מפקפק בזה, דבשלמא כשמפסיד המורו תקנת חכמים שישלם לו אף כשלא התנה, אבל כשלא הפסיד למה נתקן שישלם לו, עיין שם.

⁵⁴ רמב"ם הלכות תרומות פרק ג הלכה יז

⁵⁵ דעת הרבה ראשונים (הוא דעת ר"י ור"ח בתוס' יבמות צ"ג ב' ותוס' ביצה י"ג ב' והר"ש בביכורים פ"ב מ"ה וברפ"ב דתרומות והרשב"א בניטין ל' ב' ובתשובותיו ח"א סי' קכ"ז ותוס' רי"ד בב"ק קפ"ו ב' וח"י הר"ן גיטין ל' ב' ותוס' הרא"ש בסוטה ל' ב' גיטין ל' ב' חולין ז' א' וכ"כ דעת הריטב"א בניטין ל' ב' ובמסקנתו בב"מ ל"ח א' ע"ש והרמב"ן בניטין הביא דעת רש"י ואח"כ כ' א"נ תרו"ג מה"ת צריך מוקף וכ"כ דעת ר"ת בס' הישר חלק התשובות סי' ד' אות ב') דדין מוקף הוא מה"ת דילפי' לה בספרי מדכתיב ממנו מן המחובר וכ"כ דעת רבנו וב"ד הגר"א ביו"ד סי' של"א סק"ע, ומקצת ראשונים ס"ל דהוא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא ולכו"ע התורם שלא מן המוקף עובר באיסור והלת חו"ל י"א שמותר להפריש שלא מן המוקף וי"א שפירות שספק אם הופרש מהן תרומה מותר להפריש שלא מן המוקף

⁵⁶ דרך אמונה שם קמג

⁵⁷ פי' אם יכול להציל ע"י הדחק עדיין הוא שלו ואם אמר דבריו קיימין אבל אם אבד שליטתו עליו ואין הצלתו בידו אף על פי שהן עדיין בתוך הכלי הוי הפקר ואינו שלו ואין הפרשתו כלום

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

אבל אם היה טעון כדי יין או שמן וראה שמשתברין ואינו יכול להציל כלל ואמר הרי הן תרומה על פירות שבביתי לא אמר כלום שהרי זה הפקר⁵⁸.

ו. כשעקל בית הבד כרוך עליה ... מי שבא בדרך ומעות בידו ואנס כנגדו לא יאמר הרי פירות שיש לי בתוך ביתי מחוללים על מעות הללו ואם אמר דבריו קיימין ... בשיכול להציל על ידי הדחק

כל הנזכר הוא אם אין יכול להציל כלל שאז אין תרומתו תרומה כלל שהרי זה הפקר⁵⁹.

אולם אם יכול להציל ע"י הדחק אסור לעשות כן שהרי מפסיד לכהן⁶⁰. ובדיעבד הל, ובוה"ז הואיל ובלא"ה עומד לאיבוד מותר.

וכן אם היה⁶¹ בא בדרך ומעות בידו, ואנס כלומר לסטים בא כנגדו ומתיירא שיטול מעותיו, אם יכול להציל שלא ע"י הדחק, אע"ג שאין דעתו עתה להציל⁶², מחלל לכתחלה פירות מעשר שני שיש לו בבית על מעות אלו, ואמר פירות שיש לי בתוך ביתי מחוללין על המעות הללו

ואם יכול להציל רק ע"י הדחק לא יחלל לכתחלה, ואם חילל מחולל.

ואם אין יכול להציל כלל, אפי' דיעבד אין מחולל. שהמעות כהפקר הן דכיון שאין יכול להציל מתייאש מהן ופקע זכותו ואין אדם מחלל על מעות שאינם שלו.

⁵⁸ בשו"ע כתב דבוה"ז כיון דבלא"ה אזיל לאיבוד מותר אבל האחרונים תמהו ע"ז דכיון שאינו יכול להציל יצא מרשותו והוי הפקר ואיך יכול לתרום.

⁵⁹ דרך אמונה שם ס"ק קג

⁶⁰ ואפי' במקום שא"צ מוקף כגון תרומ"ע או לכבוד שבת ויו"ט

⁶¹ רמב"ם הלכות מעשר שני ונטע רבעי פרק ד הלכה יב דרך אמונה שם פה

⁶² דרך אמונה שם פו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

ז. מים שנתגלו הרי זה לא ישפכם ברשות הרבים ... ולא ישקה מהם את בהמתו ולא בהמת חבירו ... מסננת יש בה משום גילוי

כבר התבאר במסכת סוכה דך נ. ששלשה משקים אסרו חכמים⁶³, אם היו מגולים מפני חשש סכנת נפשות, שמא שתו או אכלו מהם הנחש וכיוצא בו מזוחלי עפר בעלי הארס והטילו בהם ארס ואלו הם, המים והיין והחלב, ואפילו אם סננו אותם אין הסינון מועיל לארס. ושאר כל המשקים מותרים⁶⁴, אף ללא סינון, שאין בעלי הארס שותים מהם.

בימינו, שאין הנחשים מצויים בינינו, אין לחוש משום גילוי, ומותר לכתחילה לשתות ממשקאות אלו שהיו מגולים⁶⁵. ויש שכתבו⁶⁶ שמכל מקום שומר נפשו ירחק מהם⁶⁷. אולם אפילו עכשיו שאין מקפידים על הגילוי, אין מקדשים עליו⁶⁸, משום⁶⁹ הקריבהו נא לפחתך, ואפילו אם סיננו במסננת אין מקדשים עליו שאין המסננת מועילה לגילוי. אבל מברכים עליו בורא פרי הגפן, אפילו אם לא סיננהו.

⁶³ רמב"ם רוצח ושמירת נפש פי"א ה"ו וה"ח; טושי"ע יו"ד קמז א

⁶⁴ רי"ף ורא"ש ע"ז ל ב; רמב"ם שם ה"ז. ועי' ב"י וב"ח יו"ד שם ופר"ח שם בטעמם. שלדעתם אף הדבש והציר יש בהם משום גילוי, והוא הדין במוריים ודעת הרשב"א תוה"א בית ג שער ה; מאירי חולין ט ב ומט ב; מור שם; פר"ח שם. שרק דבש, נוסף על מים יין וחלב, ושאר כל המשקים, ואפילו הציר, מותרים, שאפילו אם בעלי הארס שותים מהציר, הרי הציר שורף את הארס ושוב אינו מזיק

⁶⁵ שו"ע ונו"כ יו"ד קמז א

⁶⁶ של"ה ח"א שער האותיות; פאת השלחן סי' ב ס"ק לב בשם הגר"א שהיה נוהג בכל דיני גילוי, מחמת שיש עוד טעמים נסתרים, ועי' ס' ארחות חיים צוואת ר"א הגדול סי' סב ובפי' הגרנ"ח מאיזביצא שם בענין שתיית מים מגולים בלילה.

⁶⁷ וכן בפר"ח סי' קמז ועי"ש שסידר את כל פרטי דיני הגילוי

⁶⁸ שו"ע ונו"כ או"ח ערב א

⁶⁹ ועיין בספר עמרת צבי, אות ב'. ובערוך השולחן (סעיף ה) שכתב כעין טעם זה משום שיש מגולה נאסר משום מיאוס, לפיכך אין לחלק בין זמן הגמרא לזמנינו. ובפתח הדביר ח"ג סי' ערב אות ב הביא מספר עצי אלמונים שכתב בטעם הדבר, שאף שבזמנינו אין חוששים שיתערב ביין ארס של נחש, אבל חוששים לרוק של שאר בעלי חיים שהתערב בתוך היין ומחסר ממנו השיעור הנצרך לקידוש.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

ואם עמד שעה מועטת פחות משלוש שעות מגולה⁷⁰, אין להקפיד בזמן הזה ומותר לקדש עליו⁷¹, אלא אם כן נתנדף ריחו וטעמו, או שעבר עליו רוב לילה⁷². אך לכתחילה יש להזהר שלא להניח אפילו זמן מועט מגולה⁷³.

במקום הפסד גדול, יש להתיר להכשיר יין מגולה לצורך קידוש, על ידי ביטול ברוב יין שאינו מגולה⁷⁴.

ואם היה מונח בתוך המקרר, או בתוך ארון סגור, אינו נפסל לקידוש אלא אם התנדף ריחו וטעמו⁷⁵.

ח. תורמין מן הטמא על הטמא ומן הטהור על הטהור ומן הטהור על הטמא אבל לא מן הטמא על הטהור

כבר התבאר במסכת יבמות דף פט. שעל אף שמעיקר הדין אין תורמין מן הטמא על הטהור⁷⁶, ואיסורו מן התורה, שהרי זה מן הרע על היפה, מכל מקום בזמננו⁷⁷ מותר להפריש אף לכתחלה מן הטמא על הטהור וכגון שלא הוכשר, כיון שבין כה אין הכהנים אוכלים התרומה, ואין זה מן הרע⁷⁸ על היפה.

⁷⁰ בקצות השולחן סי' מ"ו בבדה"ש סק"ב כתב שיש להביא ראיה מליל הסדר שאפילו ג' או ד' שעות בכלל שעה מועטת, שהרי שמוזנים יין לכוס שני ואומרים עליו את ההגדה, הכוס עומדת מגולה כל זמן ההגדה [שהוא לפעמים ג' או ד' שעות]. וכן מבואר בערוך השולחן (סעיף ה), שרק אם עמד מגולה הרבה שעות, יש להקפיד שלא לקדש עליו. ועיין ש"ש"ב (ח"ב פמ"ז הערה צ) בשם הגרש"א, ובשו"ת דברי מלביאל כתב שודאי שבמשך ה' או ו' שעות שעומד היין מגולה, לא נתנדף ריחו וטעמו, ואינו נפסל לקידוש. וב רור יקרא (עמ' שנא) מובא בשם הגר"ש"א, שהגדר הוא, כל שדרך העולם להתייחס ליין זה כ'אינו מכובד' מחמת שהיה מגולה זמן מרובה אין לקדש עליו, אבל אם היה מגולה שעה אחת מותר.

⁷¹ מ"ב ש"ג

⁷² שו"ת בית יהודה או"ח מג ובא"ח ש"ב בראשית כה

⁷³ כף החיים שם ז

⁷⁴ בשו"ת שבט הלוי (ח"ו סי' קיא אות ב) כתב, שבמקום הפסד גדול, דרכו להקל ולתקן את היין שהתגלה ע"י ביטול ברוב. ועיין עוד בשו"ת שמחת כהן (או"ח סי' ע"ה) מש"כ בענין זה. ובגרנ"ק (חוט שני ח"ד פפ"ה סקי"א) ובקובץ תשובות (ח"ג סי' מה) הסתפק לומר שאולי אפי' בלא רוב יין כשר יועיל לערב בו יין טוב, דלא גרע היין אף שנמר ריחו וטעמו ממים שאפשר למזוג בהם את היין, אמנם דחה צד זה דל"ש מזיגה אלא במים ולא ביין שנמר ריחו וטעמו.

⁷⁵ כף החיים שם ט

⁷⁶ רמב"ם הלכות תרומות פרק ה הלכה ח

⁷⁷ שו"ע ונו"כ י"ד שלא נב

⁷⁸ דכל מה שתורם הוי מהרע. ביאור הגר"א שם צה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

**ט. ובשמן לא יעשה כן מפני הפסד כהן... דראוי להדליק יין
נמי ראוי לזילוף... בחדש והא ראוי לישנו אתי ביה לידי
תקלה**

מה שהתבאר לעיל שאם⁷⁹ היה טעון כדי יין או שמן וראה שמשבתברין ואינו יכול להציל כלל ואמר הרי הן תרומה על פירות שבביתי לא אמר כלום שהרי זה הפקר⁸⁰.

אם יכול להציל ע"י הדחק אם מפריש יין ושמן טהור אסור לעשות כן שהרי מפסיד לכהן⁸¹. ובדיעבד חל ובזה"ז הואיל ובלא"ה עומד לאיבוד מותר.

ואם הוא טמא דבלא"ה אינו ראוי לאכילה, אם הוא שמן לא יעשה כן שהרי מפסיד לכהן שראוי להדלקה.

ואם הוא יין אם הוא ישן שראוי לזילוף אסור לעשות כן, אבל אם הוא חדש שאין ראוי עתה לזילוף רק שראוי לישנו ואין ראוי לעשות כן שמא יבא לידי תקלה⁸² ולכן מקרי הפסד מועט ומותר לעשות כן אפי' לכתחלה. ודוקא כשעקל בית הבד כרוך עליה שאינו נוטף לגמרי רק מעט מעט שאז ראוי להציל ע"י הדחק וי"א שגם ביין חדש אסור משום שראוי לישנו

ואם נתגלה היין כיון שאינו ראוי לכלום שאסור אפי' לזילוף לא יפריש ממנו, וי"א שיכול לסננו במסננת ומותר לעשותו תרומה.

י. שמן נמי אתי ביה לידי תקלה דמנח בכלי מאוס

⁷⁹ רמב"ם הלכות תרומות פרק ג הלכה יז

⁸⁰ בשו"ע כתב דבזה"ז כיון דבלא"ה אזיל לאיבוד מותר אבל האחרונים תמהו ע"ז דכיון שאינו יכול להציל יצא מרשותו והוי הפקר ואיך יכול לתרום.

⁸¹ ואפי' במקום שא"צ מוקף כגון תרומ"ע או לכבוד שבת ויו"ט

⁸² ודעת הרמב"ם שגם יין ישן אסור לזלפו בטומאה שמא יבא לידי תקלה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

כבר התבאר במסכת פסחים דף כ: שתרומה⁸³ טמאה ניתנה לכהן להסקה, ואם רוצה להסיק בפת של תרומה מיד שנטמא יסיק בה, אבל אם רוצה להסיקה מעט מעט צריך לזורקה לבין העצים עד שיוכל לשרפה כדי שימאס ולא יבא לאכלה, וכן שמן שנטמא אם רוצה להדליקו מיד מותר. אבל אם רוצה להדליקו מעט מעט נותנו בכלי מאוס עד שישתמש בו להדלקה, כדי שלא יהיה תקלה לאחרים ויאכלוהו.

חיטים שנטמאו שולקן ומניחן בכלי מאוס כדי שלא יהיו ראויין לאכילה, ואח"כ יסיק בהן תנור וכירים, ומשקין שאין ראויין להדלקה שנטמאו כגון היין קוברין אותן שלא יבא לידי תקלה אבל אסור לזלפן שמא יבא בהן לידי תקלה, וליתנה בכלי מאוס א"א ששוב אין ראויין לזילוף. ויש ראשונים שפסקו שמשקין של תרומה שראויין לזלף כגון יין ישן מותר לזלף, אבל יין חדש שצריך להשהותו חיישי' לתקלה. כנוצר.

י"א שבזמנינו שאין שום תרומה נאכלת לא חיישי' לתקלה וא"צ להניחו בכלי מאוס רק שייחד מקום בפ"ע שלא יבא זר לאוכלו, ויש מפקפקין בזה.

⁸³ רמב"ם הלכות תרומות פרק יב הלכה יב ודרך אמונה שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

